

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง วรรณคดีสำหรับจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตามที่ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง วรรณคดีสำหรับจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๕ เป็นแนวปฏิบัติในการนำวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบัน และวรรณกรรมท้องถิ่นไปใช้จัดการเรียนการสอนภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้กำหนดวรรณคดีที่ใช้เรียนและที่เสนอให้เลือกเรียนแต่ละช่วงชั้นท้ายประกาศดังกล่าวด้วยนั้น

บัน្តี กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่ง ที่ สพฐ ๒๕๓/๒๕๕๑ เรื่องให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ดังนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม เป็นไปด้วยคุณลักษณะทางภาษา มีความเป็นเอกภาพ และอนุรักษ์วรรณคดีไทยอันเป็นสมบัติของชาติ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดรายชื่อวรรณคดี และแนวทางการเรียนการสอนวรรณคดิ์วรรณกรรมไทย อนุโถมตามประกาศ เรื่อง วรรณคดีสำหรับจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๕ ดังนี้

๑. ในแต่ละชั้น ให้เรียนวรรณคดีที่กำหนด รวม ๖ เรื่อง ดังรายชื่อข้างท้ายประกาศนี้ โดยเลือกเรียนปีละ ๒ เรื่อง ให้มีความหลากหลายของเนื้อหาและความยากง่ายของเรื่องอย่างเหมาะสม ในแต่ละชั้นปี ในการพิจารณาเรื่องที่เป็นวรรณคดีเรื่องยาว อาจเลือกตอนที่เสนอไว้เป็นตัวอย่าง หรือตอนอื่นๆ ที่มีคุณค่า และเหมาะสม พิจารณาเทียบเคียงให้อยู่ระดับเดียวกันกับตอนที่เสนอไว้ อาจเรียนตอนใดตอนหนึ่งหรือมากกว่า ๑ ตอนก็ได้ ในกรณีที่เป็นบทสั้นๆ ควรเลือกจำนวนบทให้มากพอและเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน

๒. นอกจากรwandic ๖ เรื่อง ที่กำหนดให้เรียนแต่ละชั้นแล้ว ให้เลือกเรียนวรรณคดีจากตัวอย่างรายชื่อที่เสนอไว้ หรือวรรณคดีเรื่องอื่นๆ ที่มีคุณลักษณะในระดับใกล้เคียงกัน รวมทั้งเลือกเรียนวรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่า เหมาะแก่วัยและศักยภาพของผู้เรียนด้วย

ทั้งนี้ควรจัดให้ผู้เรียนเรียนวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่น จำนวนเรื่อง และจำนวนตอนที่พอเหมาะสมแก่เวลา

๓. วรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบัน และวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นภูมิปัญญาไทยที่สะท้อนภาพชีวิตและสังคม สามารถเรียนรู้ได้หลายแง่มุมในเชิงสาขาวิชาการ ผู้สอนจึงควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมทั้งค้านเนื้อหาและรูปแบบ เชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตและบูรณาการกับความรู้ด้านอื่นๆ การเรียนการสอนวรรณคดีจึงจะเกิดสัมฤทธิผลตามเป้าหมาย

๔. สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดซื้อจัดหาหนังสือวรรณคดี วรรณกรรมไทยที่กำหนดให้เรียนและเรื่องอื่นๆ ที่มีคุณค่าสำหรับศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดหรือแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ ในสถานศึกษาและสำหรับใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างเพียงพอ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

MoE Cr. sec

(คุณหญิงกษมา วรรณ ณ อุธยา)
เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

**รายชื่อวรรณคดีแบบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
 เรื่อง วรรณคดีสำหรับจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**
ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ช่วงชั้นที่ ๑ (ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓)

๑. วรรณคดีที่กำหนดให้เรียน

ตอกสร้อยสุภาษิต	เช่น
	เดกน้อย ไม่ปราภูชื่อผู้แต่ง นกเอียงเลียงความผิด ของ นายแก้ว กาดำ ของ นายแก้ว
	มดแดง ของ นายทัด เปรียญ แมวเหมียวแยกเป็นสองพัน ของ นายทัด เปรียญ เป็นต้น
เพลงกล่อมเด็ก	เช่น
	เจ้าทองดี ไม่ปราภูชื่อผู้แต่ง เจ้าทองคำ ไม่ปราภูชื่อผู้แต่ง เจ้าน้อเย็น ไม่ปราภูชื่อผู้แต่ง เดือน hairy ไม่ปราภูชื่อผู้แต่ง นกกาเหว่า ไม่ปราภูชื่อผู้แต่ง เป็นต้น
ประถม ก กा	ไม่ปราภูชื่อผู้แต่ง เลือกอ่านบางตอน เช่น ก ข ก กា แม่ กก แม่ กง แม่ กด แม่ กม เป็นต้น

บทร้องเล่นของเด็ก	เช่น
กูกกูก กิก	ไม่ปราภูชื่อผู้แต่ง
งกินหาง	ไม่ปราภูชื่อผู้แต่ง
จิงโจ้	ไม่ปราภูชื่อผู้แต่ง
รีรีข้าวสาร	ไม่ปราภูชื่อผู้แต่ง
	เป็นต้น
นิทานอีสป	ของมหาอัมมาตย์โท พระยาเมธารິบดี (สาตร์ สุทธิเสถียร) เลือกอ่านบางเรื่อง เช่น เรื่อง กระต่ายกับเต่า ^๑ เรื่อง ราชสีห์กับหนู ^๒ เรื่อง อึงอ่างกับวัว ^๓ เรื่อง หมาป่ากับลูกแกะ ^๔ เป็นต้น
บทละครนอกร	เรื่อง ไซบเชยซู พระราชินพนธ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เช่น ตอน นารายณ์เบศรพับพ่อ เป็นต้น

๒. วรรณคดีที่เสนอให้เลือกเรียน

บทสั古ว	เช่น
	สักวหวานอื่นมีหมื่นແสน
	พระนิพนธ์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงบดินทร์ไพบูลย์สกุล
	สักวดาจระเข็กเหหก
	ของเก่า
	เป็นต้น
นิทานชาดก	ฉบับกรณีวิชาการ เช่น เรื่อง นกกระจาบสองผู้ (สัมโนทนาชาดก) เรื่อง กระต่ายตื้นตุม (ทักษิภายชาดก) เรื่อง กวางสามพื่นดอง (โรหนชาดก) เรื่อง นาอกกับสุนัขจิ้งจอก (ทพพนุปพชาดก) เรื่อง ผู้ประราณได้ด้วยความโง่ (วารุณีสกชาดก) เป็นต้น

ช่วงชั้นที่ ๒ (ประถมศึกษาปีที่ ๕-๖)

๑. วรรณคดีที่กำหนดให้เรียน

บทละครเรื่องเงาะป่า	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เช่น ตอนคนังและไม่ໄผไปเที่ยวป่า เป็นต้น
บทละครเรื่องสังข์ทอง	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เช่น ตอน กำเนิดพระสังข์ เป็นต้น
นิทานทองอิน	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เช่น เรื่อง นากระโขนงที่สอง เป็นต้น
นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยณณี	ของ สุนทรภู่ (พระสุนทรโวหาร)
บทละครเรื่องรามเกียรติ	เช่น ตอน พระอภัยณณีศรีสุวรรณเรียนวิชา กำเนิดสุดสาคร เป็นต้น
ราชธิราช	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เช่น ตอน สุคริพหกนัตร ศึกไมยราพ เป็นต้น
	ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) เช่น ตอน กำเนิดมะกะโห เป็นต้น

๒. วรรณคดีที่เสนอให้เลือกเรียน

บทเสภาเรื่องบุญช้างบุญแผ่น	ฉบับહօսմւծແհ՞րշած เช่น ตอน กำเนิดพลาຍงาม เป็นต้น
บทละครเรื่องพระร่วง	พระราชนิพนธ์ พระบาทมหาเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
บทเหกกล่อมพระบรรทม	ของ สุนทรภู่ (พระสุนทรโวหาร) เช่น ตอน แห่เรื่องจันระบำ เป็นต้น
ໂຄລົງໂຄນິຕີ	พระราชนิพนธ์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศ ให้เลือกบางบท
ສຸກາຍີຕ	เช่น ສຸກາຍີຕສອນໜູງ ເປັນຕົ້ນ
ນິຖານເກີບສຸກາຍີຕ	เช่น ນິຖານຂອງ ພຣະຍາສື່ຫຣາຈຖື່ໄກ (ທອງຄໍາ ສີຫຼຸໄຮ) ເປັນຕົ້ນ
ນິຖານສຳຫວັນເດັກ	ຂອງ ນາຄະປະທີປ (ພຣະສາຣປະເສຣີງ)
ນິຮາສະເດືອນ	เช่น ເຮັດ ກຣະເຊົ້າສຶດາ ເປັນຕົ້ນ
	ຂອງ ນາຍນີ້ (ໜົມພຣະນົມພັດສර)

ช่วงชั้นที่ ๓ (มัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓)

๑. วรรณคดีที่กำหนดให้เรียน

นิราศของสุนทรภู่	เช่น นิราศภูเขาทอง นิราศพระบาท เป็นต้น
โคลงโกลกนิติ	พระนิพนธ์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศ ให้เลือกบางบท
กาพย์ห่อโคลงประพاشารทองแดง	พระนิพนธ์ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร เช่น ตอน พระราชนาถัวร์ในป่า เป็นต้น
บทพากย์โขนเรื่องรามเกียรติ	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเดชหล้าน GALAY เช่น บทพากย์เอราวัณ เป็นต้น
ศิลารักษ์กลักษณ์ ๑ (ศิลารักษ์พ่อขุนรามคำแหง)	เช่น ค้านที่ ๑ เป็นต้น
พระบรมราโชวาท	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อ พ.ศ.๒๔๒๘ พระราชนาน แก่พระเจ้าลูกยาเธอที่เสด็จไปทรงศึกษาในทวีปยุโรป

๒. วรรณคดีที่เสนอให้เลือกเรียน

สุภาษิตพระร่วง	ฉบับกรรมวิชาการ ในหนังสือ ประชุมสุภาษิตพระร่วง
สุภาษิตอิตรัญญา (อิตรัญญาภัยต)	พระนิพนธ์ หม่อมเจ้าอิตรัญญา
กotonดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	ของ พระยาอุปกิตศิลปสาร (นิม กาญจนชาชีวะ)
โคลงสุภาษิต	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เช่น สุภาษิตนฤทุมนาการ เป็นต้น
กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา	ของ สุนทรภู่ (พระสุนทรโวหาร)
บทละครเรื่องรามเกียรติ	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เช่น ตอน นารายณ์ปราบนนทก เป็นต้น
ราชานิราษ	ของ เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เช่น ตอน พลายประกายมาศ สมิงพระรามอาสา เป็นต้น
นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี	ของ สุนทรภู่ (พระสุนทรโวหาร) เช่น ตอนพระอภัยมณีหนึ่งนางผีเสื้อ เป็นต้น

ช่วงชั้นที่ ๔ (มัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖)

๑. วรรณคดีที่กำหนดให้เรียน

นarrativeataปีตุคุณ นarrativeอาจริยคุณ ของพระยาครีสุนทรโวหาร (น้อบ อาจารย์ยางถูร)	
บทเสภาเรื่องบุนช้างบุนแพน	เช่น ตอน บุนช้างถวายภูกิรา เป็นต้น
บทละครเรื่องอิเหนา	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
	เช่น ตอน ศึกะหนังกุหนิง เป็นต้น
สามก๊ก	ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน)
	เช่น ตอนกวนอูไปรับราชการกับโจโฉ เป็นต้น
ลิลิตະເລົງພ່າຍ	พระราชนิพนธ์ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส
	เช่น ตอน กระทำຍຸທະຫັດ ເປັນຕົ້ນ
ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก	ฉบับกรณวิชาการ เช่น กັນທີ ນັກ
	ของ เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นต้น

๒. วรรณคดีที่เสนอให้เลือกอ่าน

กาพย์เหเรອ	พระราชนิพนธ์ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร (เจ้าฟ้ากุ้ง)
สามකີເກົກຄຳຜັນທີ	ของ นายชิต บุրพัต
ນິການເວຕາດ	พระราชนิพนธ์ พระราชวงศ์ເຮືອ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ (ນ.ມ.ສ.)
	เช่น ນິການເຮືອທີ່ສິບ ເປັນຕົ້ນ
ຫວ່າງຂາຍຫຸ່ນ	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกുฎເກຳເຈົ້າຍູ່ຫວ (รามจิตติ)
ໄຕຮຸນພຣະຮ່ວງ	พระราชนิพนธ์ ພຣະມາຮຣນຣາຊລິໄທ
	เช่น ตอน ອຸຕຽກຸງທິວີປ ເປັນຕົ້ນ
ນິຮາສນຣິນທີ	ของ นายນິຮາສນຣິນທີ (ອິນ)
ແພຍໍຄາສຕ່ຽສງຄຣະທີ	ฉบับกรณวิชาการ เช่น ຄົມກົງສັນຫກສຕ່ຽສ ເປັນຕົ້ນ
ໂຄລນຕິດລູ້	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงກູฎເກຳເຈົ້າຍູ່ຫວ (ອ້າວພາຫຼຸງ)
	เช่น ເຮືອ ຄວາມນິຍົມເປັນເສມືຍ ເປັນຕົ້ນ
ບທລະຄຣຸພຸດຄຳຜັນທີເຮືອ ມັກນະພາຫາ	พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงກູฎເກຳເຈົ້າຍູ່ຫວ
	เช่น ອົງກົດທີ່ ១ ເປັນຕົ້ນ